

A MASZESZ REPRESENTATÍV FELMÉRÉSE AZ ÁGAZAT DIGITÁLIS FEJLETTSÉGÉRŐL

AZ EGYSÉGES DIGITÁLIS TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁS MŰSZAKI MODELLJÉNEK MEGTEREMTÉSE – ADATGYŰJTÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

DR. MAJOR VERONIKA

MASZESZ ALELNÖKE

A COMPUTERV GM Kft. által vezetett „Az Egységes Digitális Települési Vízgazdálkodás műszaki modelljének kialakítása” c. K+F+I projekt kapcsán a Magyar Víz- és Szennyvíztechnikai Szövetség (MASZESZ) ágazatai felmérést készített a szektor digitális helyzetéről. A felmérés kiterjed a települési vízgazdálkodási szereplőire – az alszektorokra –, vagyis a kivitelezőkre, a vízipari szolgáltatókra (gyártók és forgalmazók), a vízügyi hatóságokra, a tervezőkre, valamint a vízi közműveket üzemeltető szervezetekre. A felmérés célja az volt, hogy a települési vízgazdálkodási szektor digitális fejlettségének felmérése alapján a helyzetértékelés készüljön, ami alapján a kitörési pontok és a cselekvési tervek azonosítható.

A felmérés a települési vízgazdálkodás fejlettségéről

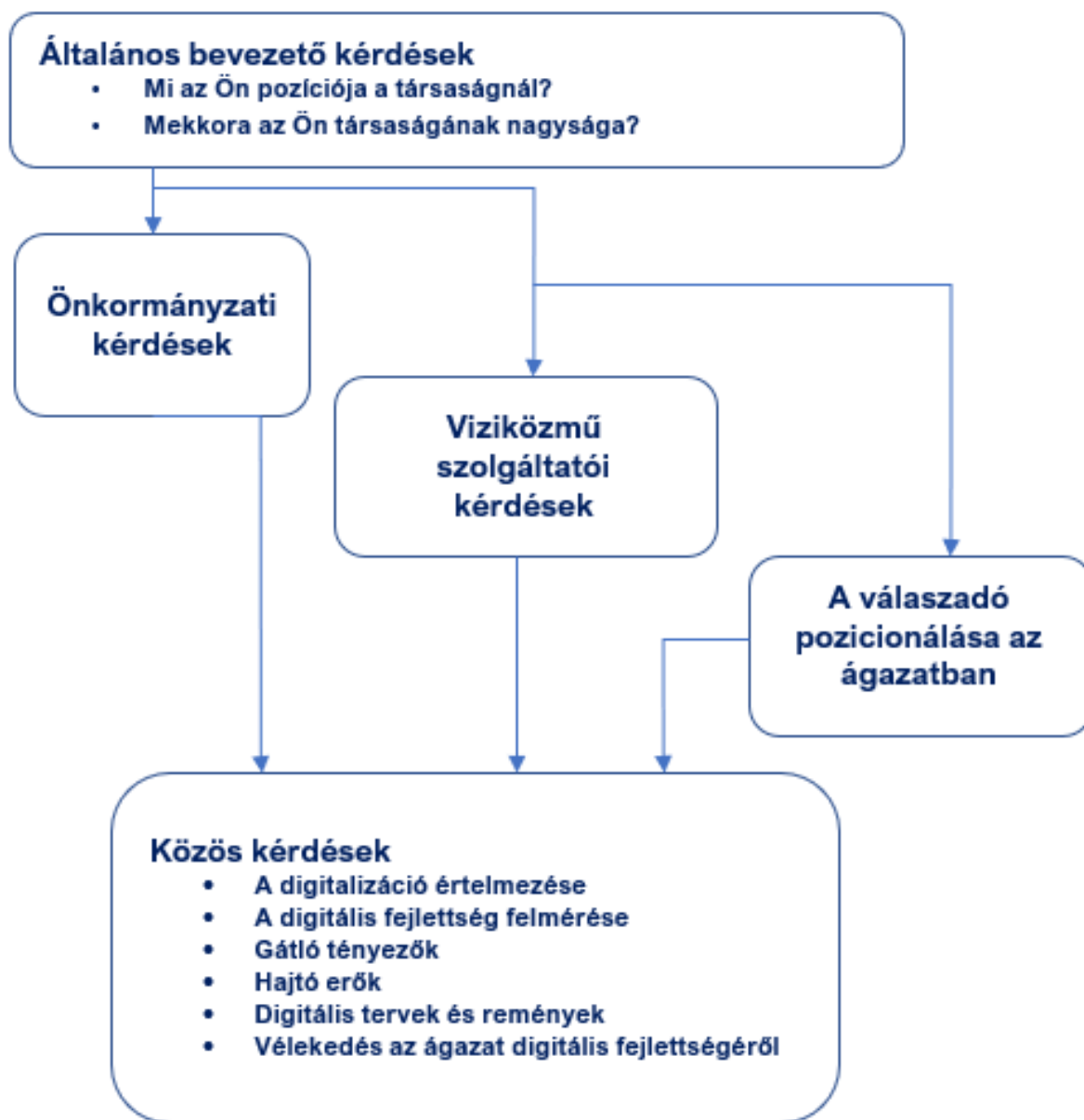
A vizsgálatkérdőíves adatgyűjtésre, a meglévő adatbázisok elemzésére és a háttér tanulmányok készítése során szerzett információkra alapozva készült.

A Microsoft Forms Programmal készült kérdőíves adatgyűjtés kapcsán létrejött adatbázis, a kutatás tartalmi tagolódásának megfelelően, egymáshoz kapcsolódó azonosító számok („kulcsok”) rendszerével létrejött háromszintű adatbázis:

- „szervezetek”, amelyekhez
- „mérőrendszerek” kapcsolódnak (egy szervezethez több mérőrendszer is kapcsolódhat), és
- „mutatók”, amelyek a mérőrendszerekhez kapcsolódnak (egy mérőrendszerhez több indikátor is kapcsolódhat).

A víziközmű szektor felmérése

A kérdőívet 429 válaszadó töltötte ki. Az összes válaszadó tevékenység szerinti megoszlását a 2. ábra ábra mutatja.

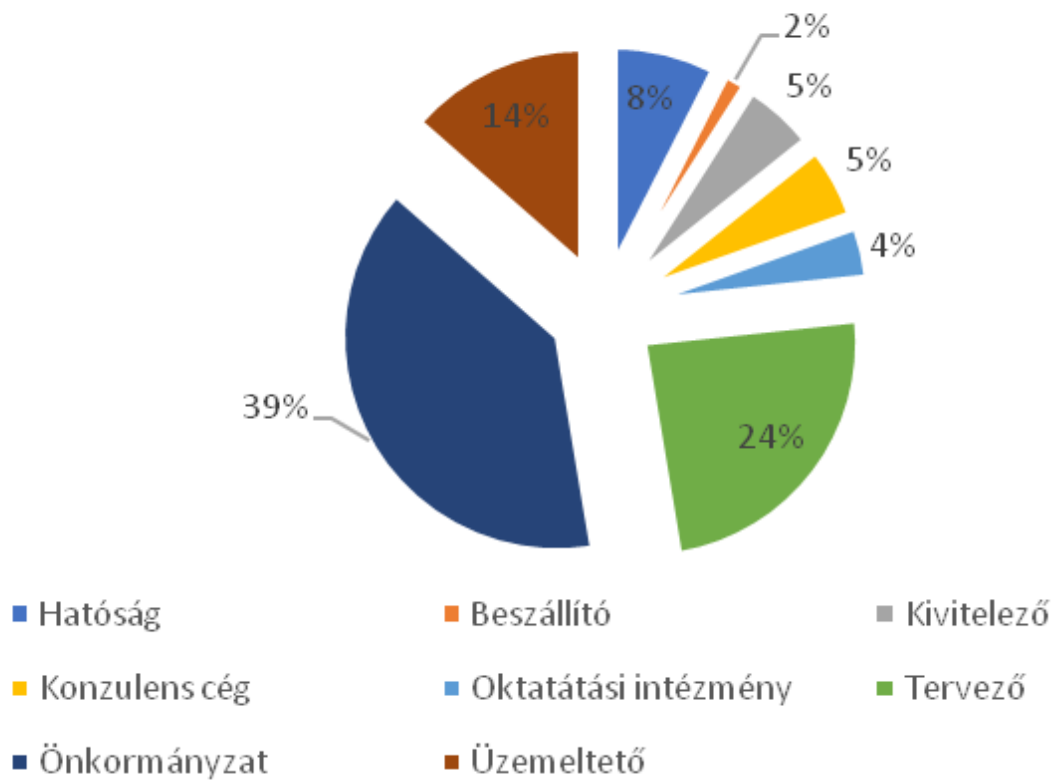
1.ábra A kérdőív felépítése

A válaszadók a digitalizáció alatt elsősorban az emberi erőforrást igénylő feladatok gépi kiváltását (26%), illetve – helyesen – egy „komplex szemléletet”-et (16%) értenek.

A kérdőívet kitöltők 57%-a úgy látja, hogy a digitális szint emelése versenyelőnyt eredményez.

Tanulságos ezt a vizsgálatot elvégezni az összes alszektorra, melynek eredményét a 5. ábra mutatja.

A válaszadók megoszlása

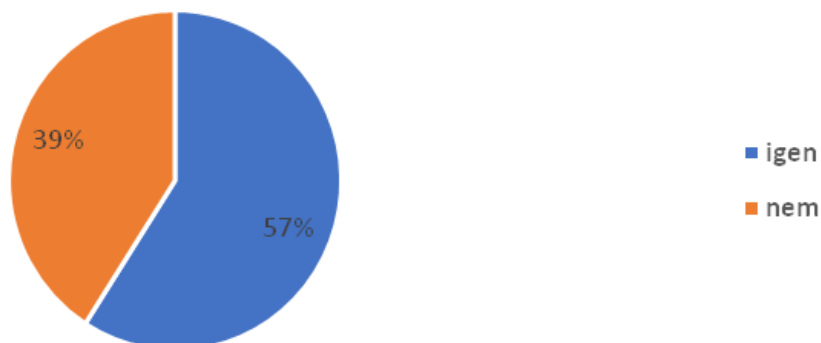

2.ábra A válaszadók tevékenység szerinti megoszlása

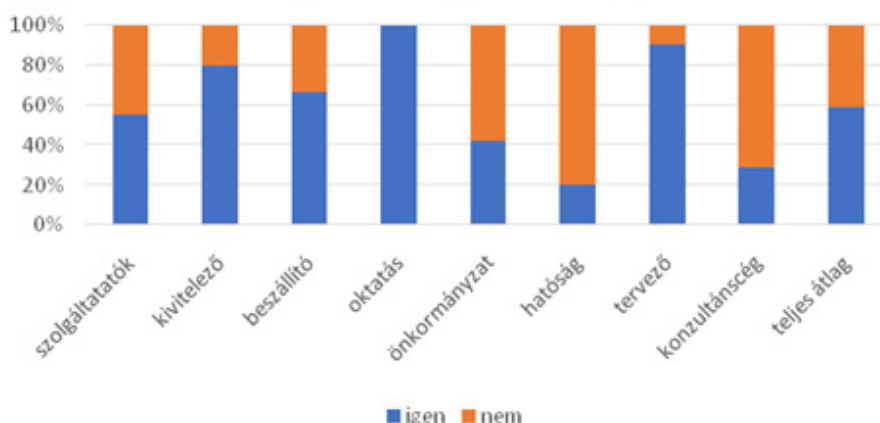
3.ábra A digitalizáció értelmezése

Az Ön cégénél jelent versenyelőnyt a cég digitális szintjének emelése?

4.ábra A digitális szinthez kapcsolható versenyelőny értékelése

Az Ön cégénél jelent versenyelőnyt a cég digitális szintjének emelése?

5.ábra A digitális szinthez kapcsolható versenyelőny értékelése alszektorokként

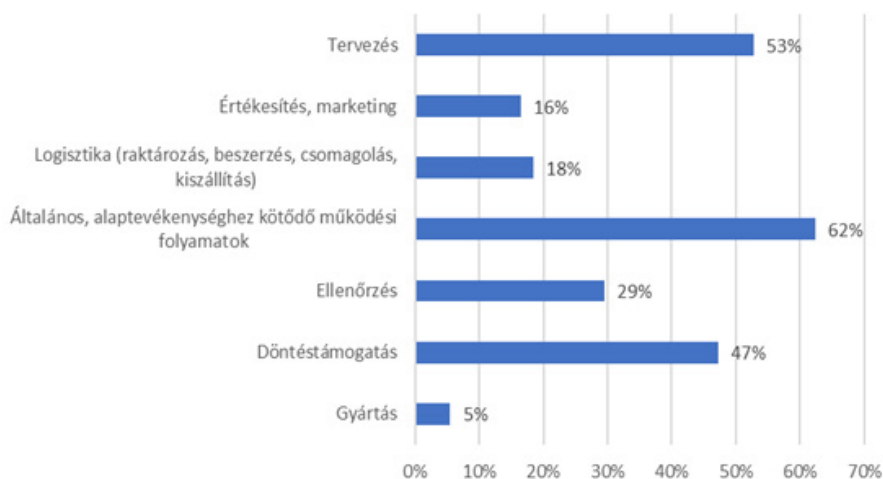
A kivitelezők, az oktatási intézmények és a tervezők átlag felettinek értékelik a digitális szinthez kapcsolódó versenyelőnyt, míg a hatóság és az önkormányzatok kevésbé érzékelik ezt az előnyt.

Visszatérve a teljes ágazat elemzésére, a víziközmű szektorban napjainkban jellemzően

az alaptevékenységhez kötődő működési folyamatoknál alkalmazzák a digitális megoldásokat.

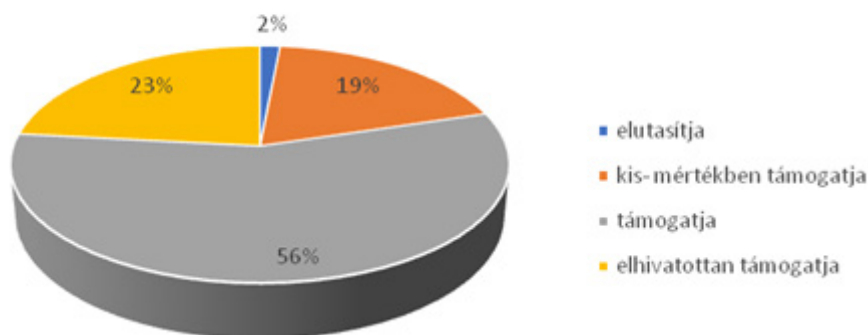
A management szerepedöntő a fejlődés megvalósításában. A válaszadók szerint a management kimondottan, sőt, elhivatottan támogatja (56%+23%) a digitális megoldásokat, ami a fejlődés szempontjából alapkövetelmény.

Az Önök szervezeténél / vállalatánál mely működési- és munkaterületeken alkalmaznak digitális megoldásokat?

6.ábra A digitális megoldások alkalmazása (Több válasz is lehetséges)

Mennyire nyitott a management a digitális megoldások alkalmazására?

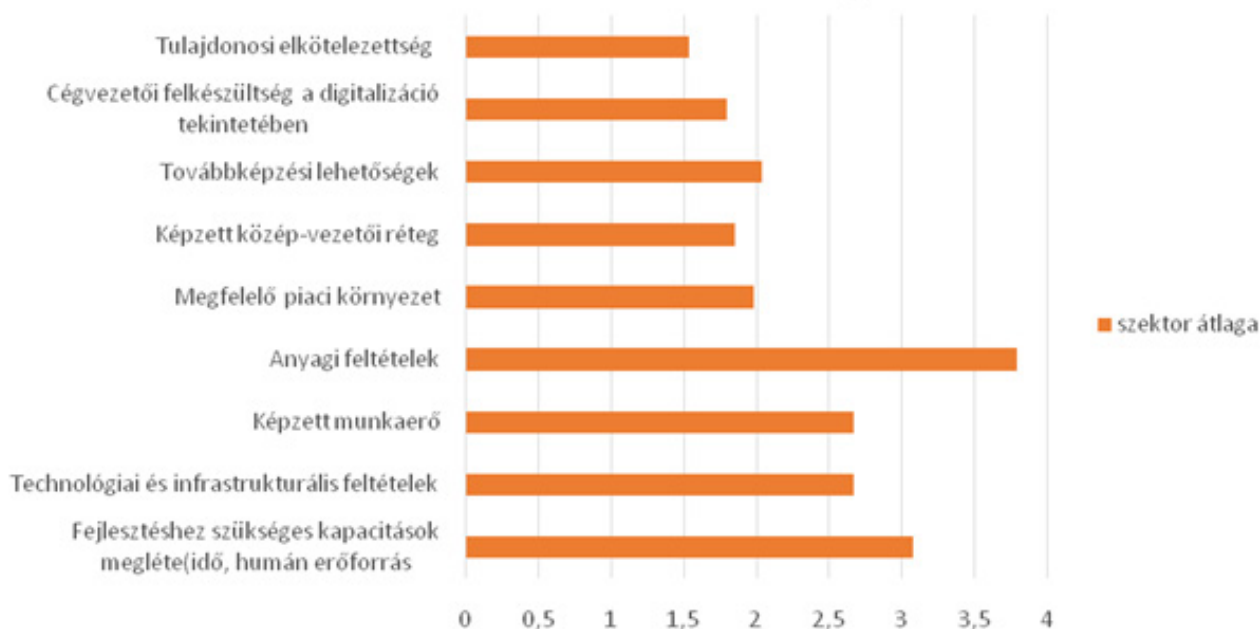

7.ábra A management elkötelezettségéről

A digitális fejlődését legnagyobb mértékben gátló tényezőként a kérdőívet kitöltők az anyagi feltételek hiányát, illetve a fejlesztéshez szükséges kapacitások (idő és humánerőforrás) elégtelenségét (0 nem gátolja, 5- nagyon gátolja) nevesítették.

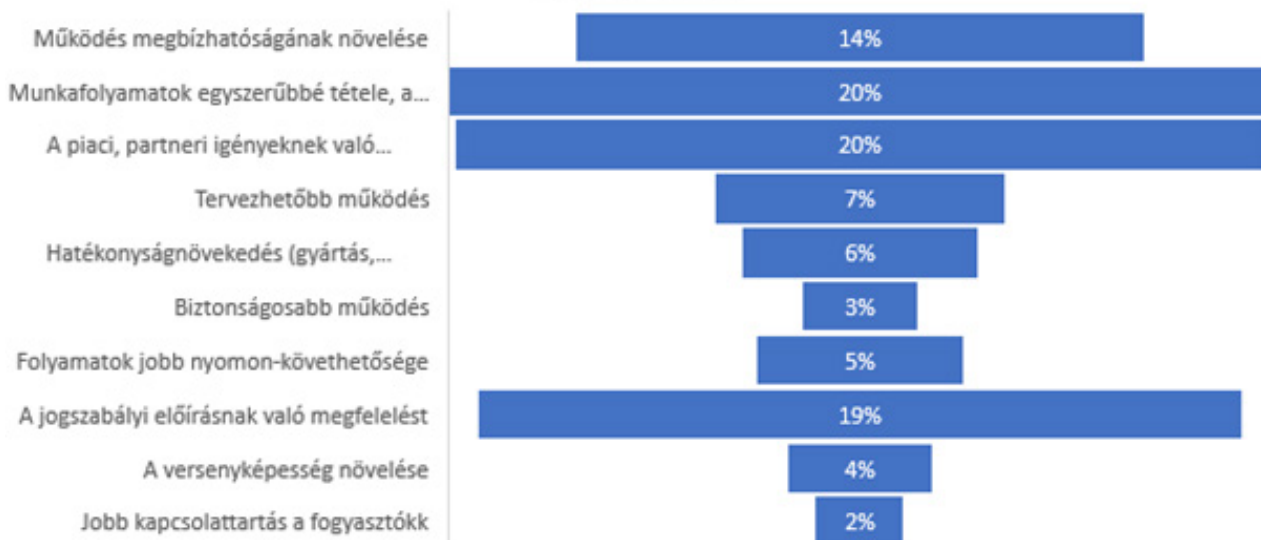
A digitalizáció hajtóerejeként a válaszadók 19-20%-a az első helyen a munkafolyamatok egyszerűbbé tételét, a piaci igényeknek és jogszabályi előírásoknak való megfelelést jelölte meg.

A szektorban milyen mértékben gátolja a digitális fejlődést az alábbi források hiánya?

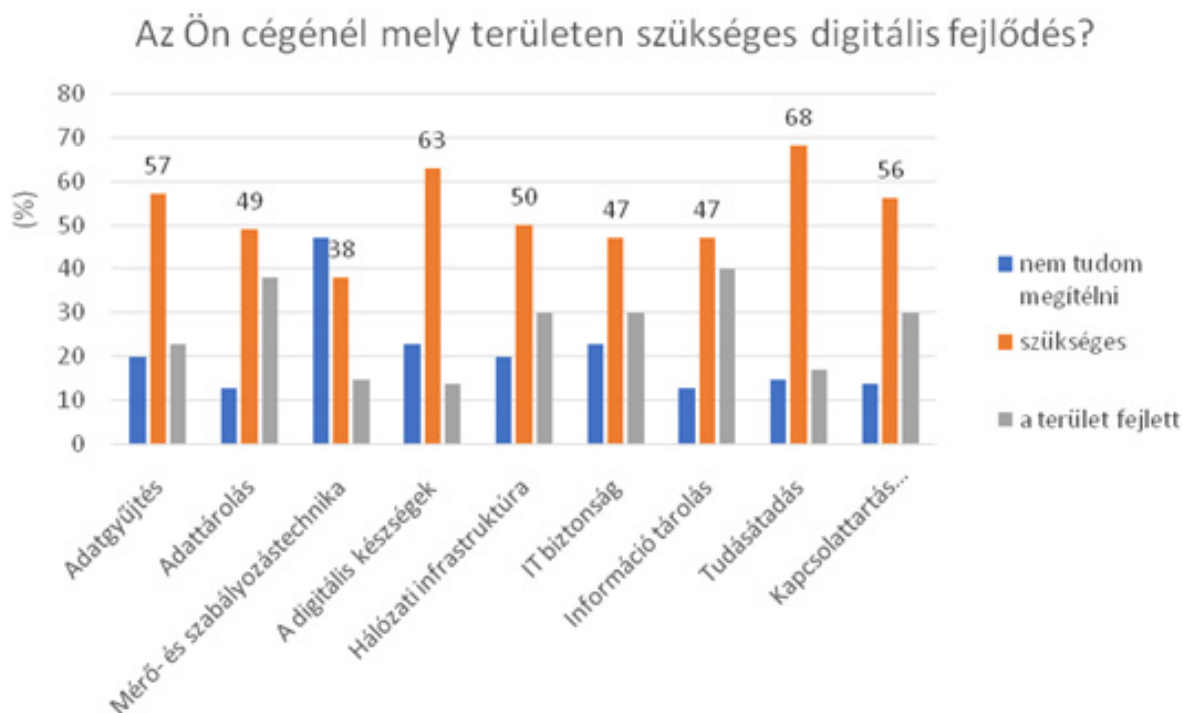

8. ábra A digitális fejlődést gátló források (0-5-ös skálán)

Kérjük állítsa sorrendbe, hogy az Ön szervezete esetében melyek voltak a digitalizáció elkezdése, folyamatos növelése mellett szóló döntési szempontok?

9. ábra A digitális fejlődés hajtóereje (Az első helyen történő nevesítés megoszlása)

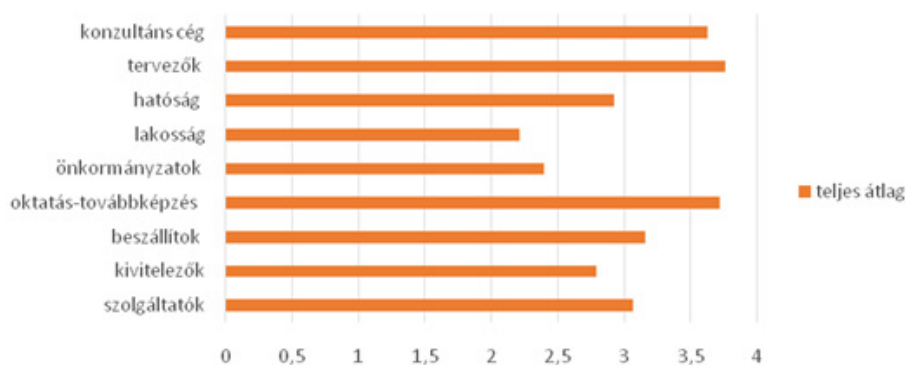
10.ábra A digitális fejlesztés fókuszterületei

A **fejlesztési irányok** tekintetében a Válaszadók úgy ítélik, hogy a tudásátadás (68%), a digitális készségek fejlesztése (63%) és az adatgyűjtés/tárolás/adatbázis fejlesztés (57%) területén szükséges a fejlesztés. Összegezve a víziközmű szektor értékelését, az alábbi kép alakul ki:

VIZIKÖZMŰ SZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Fejlesztési kapacitások hiánya
Hajtóerők	A munkafolyamatok egyszerűbbé tétele A piaci igényeknek való megfelelés A jogszabályi előírásoknak való megfelelés
Fejlesztési irányok	Tudásátadás Digitális készségek fejlesztése Adatgyűjtés/tárolás/adatbázis fejlesztés

1.táblázat A szektor digitális fejlődésének értékelés

A vízközmű szektor véleménye a szektor szereplőinek digitális fejlettségéről

11.ábra A szektor szereplőinek digitális fejlettségéről kialakult vélemény(értékelés az 1-5-ös skálán)

ÖNKORMÁNYZATI ALSZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Technológiai és infrastrukturális feltételek
Hajtóerők	Jogszabályi megfelelés
Fejlesztési irányok	Digitális készségek Tudásátadás A digitális készségek fejlesztése Kapcsolattartás a partnerekkel
KIVITELEZŐI ALSZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Fejlesztésekhez szükséges kapacitások (idő, humán tőke)
Hajtóerők	Piaci igényeknek megfelelés Hatékonyság növelés
Fejlesztési irányok	Adatgyűjtés Tárolás Tudásátadás
OKTATÁSI ALSZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Fejlesztéshez szükséges kapacitások
Hajtóerők	Piaci igényeknek megfelelés Munkafolyamatok egyszerűbbé tételét
Fejlesztési irányok	Tudásátadás Adatgyűjtés
ÜZEMELTETŐI ALSZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Technológiai és infrastrukturális feltételek
Hajtóerők	Működés megbízhatósága Hatékonyságnövelés
Fejlesztési irányok	Digitális készségek Tudásátadás
HATÓSÁGI ALSZEKTOR	
Gátló tényezők	Anyagi feltételek Technológiai és infrastrukturális feltételek
Hajtóerők	Jogszabályi előírásnak való megfelelés Folyamatok jobb nyomon követhetősége
Fejlesztési irányok	Digitális készségek Adatgyűjtés

2.táblázat A vízközmű szektor egyes alszektorainak összefoglaló értékelése

A VÍZIKÖZMŰ SZEKTOR EGYES ALSZEKTORAINAK ÉRTÉKELÉSE

Megkérdezve a választandókat az alszektor szereplői digitális fejlettségéről, érdekes kép alakul ki. Az az oktatási intézmények, a tervezők és a konzulens cégek digitális fejlettségét tartják magasnak. A lakosság és az önkormányzatok szintjét viszont kissé alacsonyabbnak. (1-gyenge- 5 kitűnő)

Az alszektorok válaszainak összefoglaló értékét mutatja a leni táblázat

EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE

A magyar kormány a Digitális Jólét Programban (DJP) megfogalmazott feladatok végrehajtásával azt a célt tűzi ki, hogy Magyarország minden polgára és vállalkozása, miként a magyar nemzetgazdaság is a digitalizáció nyertese lehessen.

A települési vízgazdálkodási szektor legfontosabb feladata annak biztosítása, hogy a szektor szereplői felismerjék a digitális átalakulás fontosságát, azonosítsák a hiányosságokat, megtalálják a kitörési pontokat és megfogalmazzák a cselekvési tervet, összhangban DJP-ben megfogalmazott célokkal.

A 2021-es felmérés szerint a szektor digitális fejlettsége a 1-5-ös skálás 3, vagyis közepes. A válaszadók az oktatási intézmények, a tervezők és a konzulens cégek digitális fejlettségét tartják magasnak. A lakosság és az önkormányzatok szintjét viszont alacsonynak.

Egyévenként elvégzett felmérés rávilágítana a digitális státusz gyenge és erősebb pontjaira és megmutathatja a fejlődés irányát is. Terveink szerint, a felmérést 2023-ban a MASZESZ megújítja.

